

Johan Otto Wroblewskies Fond
v/Moltke-Leth Advokater
Amaliegade 12
1256 København K

Horsens d. 18.november 2008

Vedr.: Flytning og restaurering af det gamle Marcussen Orgel fra Ørsted kirke til Søllested kirke.

Hermed fremsendes rapport fra Marcussen & Søn vedrørende flytning af Ørsted kirkes orgel til Søllested kirke samt redegørelse for istandsættelses- og ændringsarbejder vedrørende orgelet. Samtidig fremsendes kopi af orgelbyggeriets faktura, hvoraf det fremgår, at projektet på grund af kassebælgens ringe forfatning blev mere kostbart end forventet.

På menighedsrådene vegne anmodes om at for det bevilgede tilskud overført til Ørsted – Søllested – Vedtofte kirkekasse ved kasserer Karen Melgaard, Glenshøjparken 18, 5620 Glamsbjerg.

Med venlig hilsen

Mogens Svenning

Bilag: Rapport fra Marcussen & Søn af 2april 2008, samt faktura med slutopgørelse.

Orgelfacaden

Den restaurerede kassebælg

Rapport vedr. flytning af Ørsted kirkes orgel til Søllested kirke, samt diverse istandsættelses- og ændringsarbejder vedrørende orglet.

Orglet, der byggedes i 1869 af Marcussen & Søn, er et mekanisk sløjfeladeorgel oprindeligt med 6 stemmer på 1 manual, heraf 1 stemme (Fugara 8') uden piber fra c.

Manual C - f³

Bordun 16'

Principal 8'

Gedakt 8'

Fugara 8'

C-H kombineret. med Gedakt 8'

Octav 4'

Flöit 4'

Vindforsyning med kassebælge med trædeanordning.

Udtræk til calcantklokke

Orglet opnåede sølvmedalje på udstillingen i Altona i 1869, og blev herefter opstillet i Ørsted kirke, inskription herom findes i orglet.

I 1964 installeredes et nyt elektrisk blæseranlæg og bælg med indbygget reguleringsventil. Anlægget tilsluttedes det gamle kanal- og bælgssystem, som blev stående til reservebrug.

I 1976 blev orglet istandsat m.h.t. ormangrebne træpiber, herunder delvis udskiftning af pibernes sider, dog under genanvendelse af kerne og støpsler. Endvidere rensning af orglet og efterfølgende imprægnering mod træorm, udskiftning af filtforinger ved manuallangenterne, justering af spille- og registermekanik, samt stemning. Det oprindelige kassebælgeanlæg fjernedes blev opbevaret i orgelmagasinet på Schackenborg Slot.

Til komplettering af stemmen Fugara 8' indsattes i 1976 piber c-f³ hidrørende fra orglet i Oksenvad kirke (Marcussen & Søn 1890), i eksisterende huller i vindladen.

Vedrørende de manglende oprindelige piber til stemmen Fugara 8' må det formodes, at disse piber aldrig har været i orglet. Af vort arkiv fremgår det, at kontrakten med Grev Rantzau omfattede et orgel med kun 5 stemmer, og der er i korrespondancen eller i pibeværkstedets arbejdsbøger ingen steder tale om Fugara 8'. Muligvis har man under orglets bygning truffet aftale om, at der skulle afsættes plads til en ekstra stemme.

Restaureringsarbejdet er i 2008 udført af orgelbygger Heribert Kremsler, orgelbyggerlærling Søren Borst Tyroll og intonator Halfdan Oussoren.

Følgende arbejder er udført:

Demontering af orglet og genmontering i Søllested kirke.

Orgeldelene blev hjemtaget til værkstedet, med henblik på diverse istandsættelse og retablering af kassebælge, samt fremstilling af ny foldebælg til brug sammen med elektrisk blæser. Afslutningsvis opstilling på gulvet i tårnrummet, i Søllested kirke.

Diverse istandsættelsesarbejder.

Klaviatur: Alle undertangenter er forsynet med nye belægninger af ben. Forstykker under benbelægninger er delvist udskiftet. Filtforinger ved forreste styrestifter er udskiftet.

Vindlader, C- og Cis delt: Alle kanceller er "limdrænket". Nye styrestifter ved ventiler. Nyt skind/filt på ventiler. Fundamenter og sløjfer er rettet og poleret med grafit. Pulpetskiver udskiftet. Ventilfjedre justeret. Ventilkassens spundse tætnet med nye pakninger af skind.

Umiddelbart efter hjemtagningen blev alle orglets trædele imprægneret mod træorm.

Restaurering og genetablering af kassebælgeanlægget, samt ny foldebælg, til brug sammen med blæser.

I forbindelse med opstilling og istandsættelse af anlægget med de gamle kassebælge, konstateredes, at der manglede diverse dele vedrørende bukværket, som hejseanordningen til bælgens stempler fastgøres i, endvidere mekanikdele til trædeanordningen. Delene indgik ikke i det materiale som vi hjemtog fra orgelmagasinet på Schackenborg Slot. Delene er nu rekonstrueret af fyr og alle delene er rødbejdset så de passer til de gamle dele.

Det restaurerede/rekonstruerede kassebælgeanlæg i afprøves af Søren i orgelsalen.

Der er fremstillet nye dele til: (gælder manglende dele, henholdsvis dele som var i ringe forfatning) overligger til hjulophæng, bum, splejsede rebtræk, pedaler, rammestykke med håndtag samt skammel med sinkede samlinger, bundventiler forsynet med nyt skind, ca. 30 stk. træskruer, messinglejer ved trækjul udskiftet til palisander. Bevægelige dele i øvrigt er gået efter og smurt.

Bestående cylindere er rettet, utætheder lukket med skind, og tapetseret med papir, poleret med grafit. Ramme monteret med nye skindpakninger, cylinderkasser er tætnet og tapetseret med papir.

Cylinderkasser, før restaurering

Pakninger til stempler, for udskiftning af skind.

Kassebælgeanlægget er tilsluttet med 2 nye kanaler med rygslagsventiler, og forbundet til vindladesektionerne.

Kassebølge i Søllested kirke

Orglets sokkelparti: ny foldebælg, rulleventil, kanal

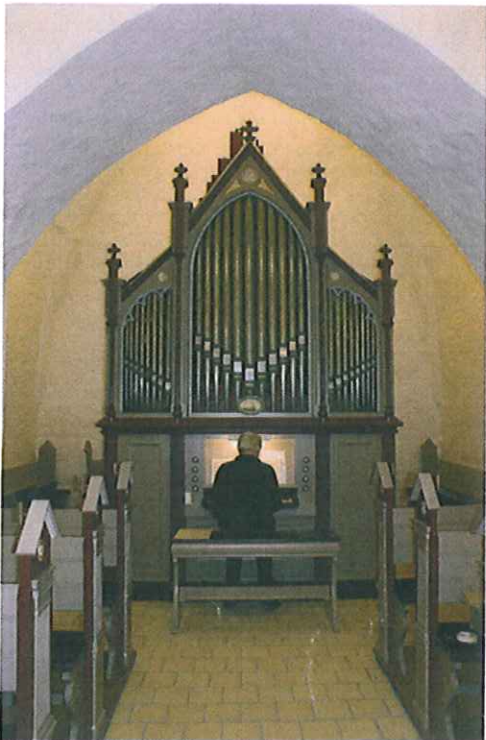
Den bestående reguleringsbælg er fjernet og erstattet af en foldebælg med tilhørende rulleventil. Bælgen er anbragt i orglets underdel, og tilsluttet fælleskanalen via en kanal med rygslagsventil.

Den bestående blæserkasse er tilpasset det ændrede vindforsyningsanlæg, og anbragt i orglets sokkel.

Calcant-signal sat i funktion, med fjeder, lille klokke.

Der er monteret en ny stemmegang mellem kassebølge-anlæg og orgelhus.

Orglet har efter opstilling i Søllested kirke fået ny farvesætning, udført af lokalt malerfirma.

Ved godkendelsen i Søllested kirke:
Domorganist Svend Prip afprøver orglet d. 6. november 2008.

Pibeværket

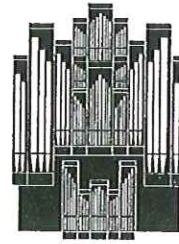
Er kontrolleret, rettet efter behov, og rengjort. Facadepiber Principal 8' cs og ds er repareret med hensyn til manglende pibehanke. Manglende korkpropper i flere af piberne tilhørende Fløjte 4' monteret. Piberne er iøvrigt i god stand.

I forbindelse med efterintonationen blev vindtrykket er sænket fra 84 mm Vs (i Ørsted) til ca. 74 mm Vs, hvilket ud fra de bevarede kassebølge må formodes at have været det originale vindtryk. Tonehøjden er $a^1 = 435$ Hz. Ved 20°C. Alt passede her overens med pibeværket – nogle piber kunne med nød og næppe blive dybe nok, og andre piber med nød og næppe høje nok.

Aabenraa, den 14. november 2008

MARCUSSEN & SØN, Orgelbyggeri A/S

Claus Zachow

Søllested kirke
Karen Melgaard
Glenshøjparken 18
5620 Glamsbjerg

14.11.2008

Dato: 744
Kunde:

nr. 5059

REGNING · INVOICE · RECHNUNG

Restaurering og flytning af orglet fra Ørsted til Søllested kirke i henhold til kontrakt af 4.5./16.05.2007		kr.	268.480,00
Prisregulering som følge af lønstigninger foretages i henhold til specifikationen af tilbudssummen på basis af kr.			
172.080,00 + 64.275,00 = 236.355,00			
Arbejdet udføres efter 01.03.2008 til en gennemsnitstimeløn på kr. 166,99 svarende til en stigning på 15,6%			
15,60% " " 236.355,00		"	36.871,38
Merpris vedr. rekonstruktion af dele til kassebælg: i.h.t. vor skrivelse af 2. april 2008.		"	35.400,00
			<hr/>
			340.751,38
	25%	moms.	" 85.187,85
			<hr/>
			425.939,23
Heraf modtaget:	16.06.2006	kr.	55.933,00
	17.10.2008	kr.	111.867,00
			<hr/>
			167.800,00
		kr.	<hr/> <hr/> 258.139,23

Betaling 28 dage netto.

drg.søllested-ajourf